

OD DIKTATURY K DIKTATUŘE

autoři: prof. PhDr. Roman Holec, CSc.
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.
doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D.
Mgr. Miroslav Stulák

Zakroužkujte dle vašeho názoru správnou odpověď:

1. otázka: Bezprostřední příčinou únorové politické krize v roce 1948 se stal:

- a) nesouhlas části ministrů s odvoláním nekomunistických obvodních policejních velitelů v Praze
- b) nesouhlas komunistických ministrů s návrhem na zvýšení přídatku pro státní zaměstnance o 800 Kčs
- c) nesouhlas nekomunistických ministrů s návrhem na další rozsáhlé znárodnění podniků
- d) nesouhlas nekomunistických ministrů s návrhem pozemkové reformy

2. otázka: Československo roku 1945 neúspěšně vznieslo nárok na:

- a) Hornú Oravu a Horný Spiš
- b) Ratibořsko, Hlubčicko, část Kladska, Hornú Lužicu
- c) Dolné Sliezsko
- d) Dolnú Lužicu

3. otázka: Mírová smlouva s poraženým Německem, jejímž signatářem bylo také Československo:

- a) byla uzavřena v Postupimi (Potsdam) 2. srpna 1945
- b) byla uzavřena v Paříži 10. února 1947
- c) byla uzavřena v Saint Germain-en-Laye 10. září 1947
- d) nebyla nikdy uzavřena

4. otázka: K posledním výstřelům 2. světové války na československém území mezi sovětskými a německými jednotkami došlo během 11. a 12. května 1945 pravděpodobně:

- a) u městečka Milín a osady Slivice
- b) na Rokycansku
- c) v oblasti Ašského výběžku
- d) u smíchovského nádraží

5. otázka: 19. června 1946 proběhla první poválečná volba československého prezidenta, v níž jednoznačně zvítězil Edvard Beneš. Kdo byl jeho hlavním protikandidátem?

- a) Jan Masaryk
- b) Klement Gottwald
- c) neměl protikandidáta

d) Bohumil Němec

6. otázka: **Ve snaze naplnit státní pokladnu prosadila KSČ s pomocí sociální demokracie 31. října 1947 zvláštní zákon, který měl citelně postihnout především majetné občany. Jednalo se o zákon:**

- a) o revizi pozemkové reformy
- b) o potírání černého obchodu (lidově nazývaný zákon proti šmelině)
- c) o mimořádné jednorázové dávce a mimořádné dávce z nadměrných přírůstků na majetku (lidově zvaný zákon o milionářské dani)
- d) zákon o znárodnění některých dalších podniků a výrobních odvětví

7. otázka: **Znárodnění průmyslových podniků na podzim roku 1945 se vztahovalo:**

- a) na podniky s více než 50 zaměstnanci, přičemž zcela byl znárodněn veškerý průmysl metalurgický, zbrojní, energetický, většina chemického průmyslu a velké závody potravinářského průmyslu
- b) na podniky s více než 500 zaměstnanci a vybrané podniky potravinářského průmyslu s více než 150 zaměstnanci, přičemž zcela byl znárodněn veškerý průmysl metalurgický, zbrojní, energetický, většina chemického průmyslu a velké závody spotřebního průmyslu
- c) na podniky ve vlastnictví osob německé nebo maďarské národnosti a akciové společnosti takových osob, jakož i podniky zrádců a nepřátel českého a slovenského národa
- d) na podniky ovládané zahraničním kapitálem

8. otázka: **V červenci 1947 odcestovala do Moskvy československá delegace v čele s předsedou vlády Klementem Gottwaldem. Předmětem jednání s J.V. Stalinem byla československá účast na Marshallově plánu. Kteří ministři československé vlády doprovázeli Klementa Gottwalda?**

- a) Prokop Drtina a Hubert Ripka
- b) Jan Masaryk a Ludvík Svoboda
- c) Jan Masaryk a Prokop Drtina
- d) Jan Masaryk a Hubert Ripka

9. otázka: **Na nútené presídlenie osôb maďarskej národnosti sa využili ustanovenia dekrétu prezidenta republiky Edvarda Beneša č. 88/1945 Zb. z 1.10. 1945. Čoho sa týkal tento dekrét?**

- a) štátneho občianstva
- b) trvalého pobytu
- c) pracovnej povinnosti
- d) prideľovania pôdy roľníkom a bezzemkom

10. otázka: **Dňa 7. júla 1946 údajne predstavitelia jednej politickej strany vytvorili dokument nazvaný *Memorandum o Slovensku*, v ktorom boli vypracované plány na duchovnú a mocenskú asimiláciu Slovákov. Výskum po roku 1989 ukázal že memorandum je v skutočnosti**

falzifikát,

ktorý mal túto stranu diskreditovať. O ktorú stranu išlo?

- a) Komunistická strana Československa
- b) Československá strana národně socialistická

- c) Československá sociálně-demokratická strana dělnická
- d) Československá strana lidová

11. otázka: Bir, Brodič, Burlak, Chrin, Stach boli:

- a) názvy partizánskych oddielov pôsobiacich v súčinnosti s Červenou armádou a v záujme zachovania poriadku na oslobodenom území
- b) sovietski partizánski velitelia organizujúci československé bezpečnostné orgány
- c) názvy banderovských oddielov
- d) názvy novo vyšľachtených odrôd pšenice poskytnutých Československu Sovietskym zväzom

12. otázka: Kto bol veliteľom Ľudových milícií vo februári 1948?

- a) minister vnútra Václav Nosek
- b) vedúci bezpečnostného oddelenia ÚV KSČ Josef Pavel
- c) predseda Ústrednej rady odborov Antonín Zápotocký
- d) prezident republiky Edvard Beneš

13. otázka: Tlačovým orgánom ktorej strany boli noviny Ľud?

- a) Strany slovenskej obrody
- b) Strany práce
- c) Strany slobody
- d) Demokratickej strany

14. otázka: V auguste 1948 sa v Nitre stretli českí a slovenskí rímskokatolícki biskupi. V prijatom memorande konštatovali zostrenie útokov proti katolíckej cirkvi. Odpoveďou vlády bolo:

- a) zatýkanie biskupov
- b) zatvorenie kláštorov
- c) zatvorenie kostolov na určitý čas v závislosti od diecézy
- d) zrušenie väčšiny katolíckych periodík

15. otázka: V máji 1947 sa pri obci Tvrdomestice údajne zjavila trom dievčatám Panna Mária. O mesiac sa tu zišlo až do 80 000 pútnikov. Opakovalo sa to aj o mesiac. Cirkve vydala vyjadrenie, aby sa ľudia na mieste zjavenia neschádzali. Nástup komunistov k moci urobil koniec podobným zhromaždeniam. Pri ktorom meste ležia Tvrdomestice?

- a) Michalovce
- b) Topoľčany
- c) Stará Ľubovňa
- d) Humenné

16. otázka: V rokoch 1947 - 1948 uskutočnili cestovatelia Zikmund a Hanzelka prvú polovicu náročnej výpravy automobilom Tatra 87, z ktorej boli v rozhlase odvysielané pravidelné reportáže. 28. januára 1948 vztýčili československú vlajku na najvyššom bode jedného kontinentu. Ktorého? Ako sa volal uvedený vrch?

- a) Ázia, Mt. Everest

- b) Južná Amerika, Aconcagua
- c) Afrika, Kilimandžáro
- d) Severná Amerika, Mt. McKinley

17. otázka: Která osobnost byla vyobrazena na dvacetikorunové bankovce platné od listopadu 1945?

- a) Milan Rastislav Štefánik
- b) Karel Havlíček Borovský
- c) Tomáš Garrigue Masaryk
- d) Jiří z Poděbrad

18. otázka: Patřil ke špičkám domácího odboje, po válce se stal generálním tajemníkem národních socialistů, odhalil pozadí krčmáňské aféry, byl zatčen hned po komunistickém převratu 26. 2. 1948, ale po intervenci Edvarda Beneše byl propuštěn. Jmenoval se:

- a) Prokop Drtina
- b) Petr Zenkl
- c) Vladimír Krajina
- d) Ivan Herben

19. otázka: Prozatímní národní shromáždění se sešlo 28. října 1945. Počet poslanců jednotlivých politických stran byl:

- a) stanoven na principu parity poslanců stran Národní fronty
- b) určen posledními předválečnými parlamentními volbami z roku 1935
- c) pevně dán kvótami v Košickém vládním programu
- d) určen až po prvních poválečných parlamentních volbách

20. otázka: Jaký byl osud slovenských Němců?

- a) všichni byli odsunuti do sovětské okupační zóny
- b) byli jako etnikum rozptýleni po celém území státu, aby se nemohli spolčovat
- c) platila pro ně stejná pravidla jako pro Němce v českých zemích
- d) byli internováni, využití na nucené práce a po 3 letech propuštění

21. otázka: „Svoradovčania“ v Bratislave sa aktívne zapojili do boja proti nastupujúcej totalite a pred voľbami roku 1946 podporovali vznik katolíckej politickej strany. 23. mája 1946 skončil ich konflikt so štátnou mocou tragicky, jedenásti boli zranení, piati postrelení. Čo pomenovanie Svoradov označuje?

- a) tábor nútených prác pre katolíkov
- b) vysokoškolský internát pre katolíckych akademikov
- c) rehoľný kláštor zasvätený sv. Svoradovi
- d) heslo ŠtB na prenasledovanie katolíkov

22. otázka: Česká kinematografie řešila těsně po válce také morální otázky protinacistického odboje, problém hrdinství a zbabělosti. Jeden z filmů k tomuto tématu natočil v roce 1946 režisér Miroslav Cikán. Jak se film jmenoval?

- a) Předtucha

- b) O ševci Matoušovi
- c) Hrdinové mlčí
- d) Preludium

23. otázka: Film *Vzpouza hraček* z roku 1946 byl:

- a) kreslený film Karla Zemana
- b) loutkový film Jiřího Trnky
- c) kombinovaný (hraný + loutkový) film Hermíny Týrlové
- d) hraný film Bořivoje Zemana

24. otázka: Bezprostředně po skončení druhé světové války byla ustavena jednotná odborová organizace. Tato organizace se nazývala:

- a) Revoluční odborové hnutí
- b) Odborové sdružení československé
- c) Československá konfederace odborových svazů
- d) Národní odborová ústředna zaměstnanecká

25. otázka: Kterou politickou stranu měla zdiskreditovat tzv. mostecká aféra?

- a) Československou stranu národně-socialistickou
- b) Československou stranu lidovou
- c) Demokratickou stranu
- d) Československou stranu sociálně demokratickou

26. otázka: V říjnu roku 1945 navštívil Prahu americký generál:

- a) Omar Bradley
- b) Douglas MacArthur
- c) Dwight Eisenhower
- d) Norman Schwarzkopf

27. otázka: Některé rozsudky trestu smrti vynesené československými soudy nad nacistickými válečnými zločinci byly v letech 1945 a 1946 vykonávány veřejně. Jak se jmenoval činovník okupačního režimu, jehož popravě 6. září 1945 v Praze přihlížel rekordní počet lidí, odhadem **30 až 50 tisíc?**

- a) Kurt Daluege
- b) Harald Wiesmann
- c) K. H. Frank
- d) Josef Pfitzner

28. otázka: Několik týdnů po převzetí moci komunisty zemřel za dosud ne zcela vyjasněných okolností ministr zahraničí Jan Masaryk. Vyberte řetězec **pojmu, které se nejlépe váží k jeho osobě:**

- a) Kožlany - Sorbonna - Sezimovo Ústí - Hana
- b) Královské Vinohrady - Charlotte - Černínský palác - deprese
- c) právník - DAV - žurnalista - proces
- d) Lány - Moravské Slovácko - prezident Osvoboditel - filozof

29. otázka: K národním socialistům patřili:

- a) Ripka, Zenkl, Krajina, Ursíny
- b) Krajina, Drtina, Šrobár, Šlechta
- c) Stránský, Ripka, David, Krajina
- d) Wünsch, Drtina, Šrámek, Zenkl

30. otázka: Která z uvedených politických stran neexistovala v Československu v době voleb 1946?

- a) Republikánská strana maloroľnického a zeměděľského lidu
- b) Komunistická strana Československa
- c) Československá sociálně demokratická strana
- d) Československá strana národně socialistická

31. otázka: Jaké je správné pořadí politických stran v parlamentních volbách v roce 1946 v českých zemích?

- a) 1. KSČ, 2. ČSSD, 3. ČSNS, 4. ČSL
- b) 1. KSČ, 2. ČSSD, 3. ČSL, 4. ČSNS
- c) 1. KSČ, 2. ČSL, 3. ČSNS, 4. ČSSD
- d) 1. KSČ, 2. ČSNS, 3. ČSL, 4. ČSSD

32. otázka: Mezi nacistické zločince popravené v Československu nepatřil:

- a) Kurt Daluege
- b) K.H. Frank
- c) Heinrich Jöckel
- d) Konstantin von Neurath

33. otázka: Který československý sportovní „obojživelník“ se stal během své sportovní kariéry mistrem světa v ledním hokeji a později také wimbledonským vítězem v tenisu?

- a) Vladimír Zábrodský
- b) Karel Koželuh
- c) Josef Maleček
- d) Jaroslav Drobný

34. otázka: Která žena po válce obnovila Ženskou národní radu pod názvem Rada československých žen a byla její předsedkyní až do 26. února 1948?

- a) Anežka Hodinová-Spurná
- b) Ludmila Jankovcová
- c) Marie Švermová
- d) Milada Horáková

35. otázka: Která z následujících osobností neemigrovala z Československa v roce 1948?

- a) Ivan Blatný
- b) Jan Čep
- c) Jiří Kolář
- d) Petr Zenkl

36. otázka: S vysídlováním sudetských Němců bylo započato:

- a) po definitivním odsouhlasení Postupimskou konferencí
- b) v situaci, kdy odsun schválil čs. parlament
- c) v situaci, kdy vítězné velmoci ještě nedaly definitivní souhlas
- d) na pokyn J.V. Stalina

37. otázka: Němci čekající na odsun se většinou nemohli volně pohybovat, sdružovat, chodit do kin a divadel a používat veřejnou dopravu. Pro svou identifikaci museli nosit:

- a) černou pásku s písmenem **H** v bílé barvě
- b) bílou pásku s černým písmenem **N**
- c) bílou pásku s obličejem **Adolfa Hitlera**
- d) černou pásku s písmenem **W** v bílé barvě

38. otázka: Měla to být oslava jezdeckého sportu a znovuobnovení činnosti Selské jízdy. Na místo setkání se v červenci 1947 sjížděly desítky jezdců z celého Československa. K oslavám však nedošlo, neboť místo obklíčili příslušníci policejních složek, organizátory zatkli a účastníky rozehnali. Událost pak vešla ve známost jako:

- a) lihová aféra
- b) nechanická aféra
- c) královéhradecká aféra
- d) čichoštská aféra

39. otázka: Koncem října 1945 přešla zákonodárná moc na:

- a) v Košicích nově jmenovanou čs. vládu
- b) Prozatímní národní shromáždění
- c) Českou národní radu a Slovenskou národní radu
- d) Nejvyšší soud

40. otázka: Z kterého města byla v roce 1945 přemístěna Vysoká škola báňská do Ostravy?

- a) Jihlava
- b) Most
- c) Kutná Hora
- d) Příbram

41. otázka: Dne 22. května 1946 byl veřejně popraven K.H. Frank. Událo se tak:

- a) v katastru obce Lidice
- b) v Terezíně
- c) na nádvoří pankrácké věznice
- d) V Praze-Kobylisích

42. otázka: V listopadu 1947 byl novým litoměřickým biskupem jmenován:

- a) Eduard Oliva
- b) František Vlček
- c) Tomáš Holoubek

d) Štěpán Trochta

43 otázka: Na projektu Nové Lidice se podílel známý český architekt:

- a) Václav Hlský
- b) Jindřich Krise
- c) Jaroslav Fragner
- d) Jiří Štursa

44 otázka: Mnozí čeští básníci a spisovatelé v euforii z osvobození psali díla, která oslavovala Sovětský svaz a Rudou armádu. Jedna z básnických sbírek nese přímo název "Rudoarmějci". Kdo je jejím autorem?

- a) Vladimír Holan
- b) Jaroslav Seifert
- c) Miroslav Florian
- d) František Hrubín

45 otázka: Ve kterém městě se nachází zámek, který si prezident Edvard Beneš po květnu 1945 zvolil za své letní sídlo a ve kterém přijímal i politické návštěvy včetně komunistů?

- a) v Sezimově Ústí
- b) v Topolčiankach
- c) v Náměšti nad Oslavou
- d) v Lánech

46. otázka: Postupimská konference v létě 1945 v souvislosti s Československem odsouhlasila:

- a) odsun Němců z československého území
- b) znárodnění velkých podniků nad 500 zaměstnanců
- c) potrestání kolaborantů
- d) vyvlastnění majetku Němců a Maďarů

47. otázka: Patril mezi priekopnikov slovenskej populárnej hudby a spoluzakladateľov slovenskej operety. Založil nezávisle hudobné vydavateľstvo, a tak sa zaradil medzi zakladateľov hudobného priemyslu na Slovensku. Je autorem asi 250 tanečných piesní, napísal 13 operiet, z nich najpopulárnejšia bola Modrá ruža. Tento hudobný skladateľ sa menoval:

- a) Pavol Braxatoris
- b) František Krištof Veselý
- c) Gejza Dusík
- d) Ján Cikker

48. otázka: V procesu s protektorátní vládou v létě 1946 padl následující rozsudek:

- a) trest smrti pro všechny obžalované
- b) trest smrti pro J. Krejčího a A. Hrubého, pro ostatní mnohaleté vězení
- c) vězení od doživotí po 3 roky těžkého žaláře pro obžalované, kteří byli shledáni vinnými (s výjimkou Josefa Kalfuse - byl sice uznán vinným, ale nebyl potrestán)

d) všichni byli zproštěni obžaloby

49. otázka: Kde se odehrálo Te Deum, které sloužil pražský arcibiskup pro nově zvoleného prezidenta Klementa Gottwalda 14. června 1948?

- a) v chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně
- b) ve svatovítské katedrále
- c) v kostele sv. Jiří na Pražském hradě
- d) v katolickém chrámu Nejsvětějšího Salvátora

50. otázka: Při odsunu si Němci mohli s sebou vzít pouze:

- a) zavazadlo o celkové hmotnosti od 30 do 50 kg, maximálně 1000 říšských marek na rodinu a drobné upomínkové předměty, např. řetízky a snubní prsteny
- b) pouze nejnnutnější osobní hygienické potřeby
- c) pouze zavazadlo o celkové hmotnosti do 100 kg
- d) pouze zavazadlo o celkové hmotnosti do 30 kg a velká hospodářská zvířata, např. koně a krávy

poznámka: správná odpověď = 1 bod (maximální počet bodů 1. kola = 50)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 1. kola

- 1 a = nesouhlas části ministrů s odvoláním nekomunistických obvodních policejních velitelů v Praze
- 2 b = Ratibořsko, Hlubčicko, část Kladska, Hornú Lužicu
- 3 d = nebyla nikdy uzavřena
- 4 a = u městečka Milín a osady Slivice
- 5 c = neměl protikandidáta
- 6 c = o mimořádné jednorázové dávce a mimořádné dávce z nadměrných přírůstků na majetku (lidově zvaný zákon o milionářské dani)
- 7 b = na podniky s více než 500 zaměstnanci a vybrané podniky potravinářského průmyslu s více než 150 zaměstnanci, přičemž zcela byl znárodněn veškerý průmysl metalurgický, zbrojní, energetický, většina chemického průmyslu a velké závody spotřebního průmyslu
- 8 c = Jan Masaryk a Prokop Drtina
- 9 c = pracovnej povinnosti
- 10 b = Československá strana národně socialistická
- 11 c = názvy banderovských oddielov
- 12 b = vedúci bezpečnostného oddelenia ÚV KSČ Josef Pavel
- 13 a = Strany slovenskej obrody
- 14 d = zrušenie väčšiny katolíckych periodík
- 15 b = Topolčany
- 16 c = Afrika, Kilimandžáro
- 17 b = Karel Havlíček Borovský
- 18 c = Vladimír Krajina
- 19 a = stanoven na principu parity poslanců stran Národní fronty
- 20 c = platila pro ně stejná pravidla jako pro Němce v českých zemích
- 21 b = vysokoškolský internát pre katolíckych akademikov
- 22 c = Hrdinové mlčí
- 23 c = kombinovaný (hraný + loutkový) film Hermíny Týrlové
- 24 a = Revoluční odborové hnutí
- 25 a = Československou stranu národně-socialistickou
- 26 c = Dwight Eisenhower
- 27 d = Josef Pfitzner
- 28 b = Královské Vinohrady - Charlotte - Černínský palác - deprese
- 29 c = Stránský, Ripka, David, Krajina
- 30 a = Republikánská strana maloroľnického a zemědělského lidu
- 31 d = 1. KSČ, 2. ČSNS, 3. ČSL, 4. ČSSD
- 32 d = Konstantin von Neurath
- 33 d = Jaroslav Drobný

- 34 d = Milada Horáková
- 35 c = Jiří Kolář
- 36 c = v situaci, kdy vítězné velmoci ještě nedaly definitivní souhlas
- 37 b = bílou pásku s černým písmenem N
- 38 b = nechanická aféra
- 39 b = Prozatímní národní shromáždění
- 40 d = Příbram
- 41 c = na nádvoří pankrácké věznice
- 42 d = Štěpán Trochta
- 43 a = Václav Hlinský
- 44 a = Vladimír Holan
- 45 c = v Náměšti nad Oslavou
- 46 a = odsun Němců z československého území
- 47 c = Gejza Dusík
- 48 c = vězení od doživotí po 3 roky těžkého žaláře pro obžalované, kteří byli shledáni vinnými (s výjimkou Josefa Kalfuse - byl sice uznán vinným, ale nebyl potrestán)
- 49 b = ve svatovítské katedrále
- 50 a = zavazadlo o celkové hmotnosti od 30 do 50 kg, maximálně 1000 říšských marek na rodinu a drobné upomínkové předměty, např. řetízky a snubní prsteny

OD DIKTATURY K DIKTATUŘE

OTÁZKY 2. kola

autoři: *prof. PhDr. Roman Holec, CSc.*
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.

doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D.
Mgr. Miroslav Stulák + kol.

Na vyznačené místo napište správnou odpověď:

1. otázka: Ministrom zahraničních věcí třetí republiky byl Jan Masaryk, ministerstvo však fakticky namísto něho řídil štátní tajemník, známý predvojnový slovenský komunista, povoláním právník. Po smrti Jana Masaryka se stal ministrem zahraničních věcí. **Napište jeho meno a priezvisko.**

.....

2. otázka: 31. července 1945 došlo k výbuchu muničního skladu v jednom severočeském městě na Labi. Výbuch, k němuž došlo zřejmě nešťastnou náhodou, byl označen za sabotáž místních Němců, což vyvolalo pogrom na místní německé civilní obyvatelstvo, při němž zahynulo 80-100 osob (svědecky prokázána byla smrt 43 osob). **Napište, ve kterém městě k tomuto pogromu došlo.**

.....

3. otázka: V procese s Jozefom Tisom boli v rokoch 1946-1947 súdení ešte dvaja vysokí funkcionári Slovenskej republiky. Jeden z nich, niekdajší minister vnútra, byl odsúdený k 30 rokom väzenia. V roku 1968 mu zvyšok trestu odpustili. **Napište jeho meno a priezvisko.**

.....

4. otázka: V roce 1948 Československo pomohlo dodávkami zbraní a výcvikem vojenských specialistů ke vzniku jednoho samostatného státu na Blízkém východě. Napište název tohoto státu.

.....

5. otázka: Po přijetí zákona na ochranu lidově-demokratické republiky (6. října 1948) byl zřízen zvláštní soud mající soudit osoby obviněné na základě tohoto zákona. Napište, jak se tento soud nazýval.

.....

6. otázka: Kde sa v septembri 1948 utvorila Slovenská národná rada v zahraničí a kto (meno + priezvisko) stál na jej čele?

..... +

7. otázka: Koncom apríla 1948 sa začal na Slovensku prvý politický proces po uchopení moci komunistami. Na lavici obžalovaných boli predstavitelia „protištátneho sprisahania“ zo septembra 1947. Ako sa volal (meno + priezvisko) najvyššie postavený obžalovaný, ktorého odsúdili na 7 rokov väzenia a ktorú vládnú funkciu v štáte svojho času zastával?

..... +

8. otázka: Hlas slovenského športového novinára a rozhlasového reportéra počúvali československí rozhlasoví poslucháči pri komentovaní víťazstva československých hokejistov na majstrovstvách sveta v ľadovom hokeji roku 1947, ako aj pri víťaznom dobehnutí Emila Zátopka pre zlatú olympijskú medailu. Ako sa volal zakladateľ slovenskej športovej reportáže, ktorý sa ako novinár až sedemkrát zúčastnil olympijských hier? (postačuje priezvisko)

.....

9. otázka: Cez UNRRA a štátny zdravotný ústav začali na Slovensko už od roku 1945 prichádzať dodávky antibiotika, ktoré spôsobilo revolúciu v terapii mnohých chorôb a zranení. O ktoré antibiotikum išlo?

.....

10. otázka: 20. januára 1946 sa v Bratislave konala celoslovenská konferencia, na ktorej vznikla strana združujúca tých sociálnych demokratov, ktorí nesúhlasili so zjednotením s KSS. O ktorú stranu išlo?

.....

11. otázka: Koncom júla 1948 získal na olympijských hrách v Londýne zlatú medailu slovenský boxer, pôvodne päťnásobný majster Maďarska, ktorý sa vrátil na Slovensko v rámci výmeny obyvateľstva. Napište jeho meno a priezvisko.

.....

12. otázka: Napište alespoň příjmení lidoveckého politika, který po druhé světové válce zastával funkci ministra zdravotnictví a jeho manželka byla neteří Josefa a Karla Čapkových?

.....

13. otázka: V říjnu 1946 byl za své zločiny popraven velitel věznice gestapa v Malé pevnosti Terezín. Jak se jmenoval? (stačí pouze příjmení)

.....

14. otázka: Jak se jmenoval časopis, který chtěl navázat na tradici předválečného časopisu Přítomnost?

.....

15. otázka: Napište alespoň příjmení mladého národního socialisty, kriticky naladěného vůči komunistické politice, který po únorovém převratu odešel do exilu a stal se známým jako autor knihy „Svědectví o puči“?

.....

16. otázka: V roce 1948 se uskutečnil vůbec poprvé cyklistický etapový závod mezi městy Praha - Varšava, doplněný o čtyři roky později také o město Berlín. Jak se tento sportovní podnik nazýval?

.....

17. otázka: Vypište 4 skupiny německých obyvatel, kterých se netýkal organizovaný poválečný odsun.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

4.

.....

18. otázka: Autorem následujících veršů je (jméno + příjmení):

*... Ach Čechy krásné, Čechy mé!
Obraze rámu prastarého,
kolikrát vytrhli tě z něho,
že oprýskaly barvy tvé
až po tmu hrobů. A v den slavný
znovu pro zraky žárlivé
napjal tě rámař starodávný...*

.....

19. otázka: Který československý právník a důstojník měl největší podíl na vydání K.H. Franka z amerického zajetí do rukou československé justice? Zároveň byl i vedoucím delegace při norimberském tribunálu.
(stačí příjmení)

.....

20. otázka: Kterému bývalému českému šlechtickému rodu byl v roce 1947 zvláštním zákonem vyvlastněn majetek? Uveďte nejen jméno rodu, ale také jeho větev.

.....

21. otázka: 9.5. 1948 schválilo Ústavodárné národní shromáždění všemi přítomnými 246 poslanci novou Ústavu 9. května. Proč vešla v platnost až v polovině června 1948?

.....

22. otázka: Se kterým státem, oproti stavu před válkou, obnovené Československo v roce 1945 již nesousedilo?

.....

23. otázka: Napište meno a priezvisko slovenského diplomata, ktorý sa na jar 1945 zúčastnil ako československý delegát na konferencii v San Franciscu, na ktorej došlo k založeniu OSN. Ako člen koordinačného výboru patril medzi 14 ľudí, ktorí formulovali záverečný text Charty OSN. Od leta 1946 zastupoval ČSR na pôde OSN.

.....

24. otázka: V roku 1948 natočil Paľo Bielik vojnový film. Táto dráma zachytáva osudy rodiny Svrčinovcov počas SNP, od leta do zimy 1944. Ako sa film volal?

.....

25. otázka: Počátkem května 1946 se československá veřejnost dočkala prvního poválečného úspěchu v mužském kolektivním sportu. Ve kterém sportovním odvětví vybojovali čs. hráči titul mistrů Evropy?

.....

poznámka: správná odpověď = 2 body (maximální počet bodů 2. kola = 60)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 2. kola

1. otázka = **Vladimír Clementis**
2. otázka = **Ústí nad Labem**
3. otázka = **Alexander (= Šaňo) Mach**
4. otázka = **Izrael**
5. otázka = **Státní soud**
6. otázka = **Rím + Karol Sidor**
7. otázka = **Ján Ursíny + podpredseda vlády**
8. otázka = **Štefan Mašlonka**
9. otázka = **penicilín**
10. otázka = **Strana práce**
11. otázka = **Július Torma**
12. otázka = **Adolf Procházka**
13. otázka = **Heinrich Jöckel (= Jöckl)**
14. otázka = **Dnešek**
15. otázka = **Ota Hora**
16. otázka = **Závod míru**
17. otázka =
: prokazatelní **antifašisté**
: **smíšená manželství**
: osoby, které se přihlásili k **československé
národnosti před vznikem protektorátu**
: nepostradatelní **odborníci**
18. otázka = **František Hrubín**
19. otázka = **Bohuslav Ečer**
20. otázka = **Hlubocká větev Schwarzenbergů**

21. otázka = prezident **Beneš** ji **odmítl** podepsat
22. otázka = **s Rumunskem**
23. otázka = **Ján Papánek**
24. otázka = **VLČIE DIERY**
25. otázka = **basketbal** (= košíková)

pozn: postačujú **zvýraznené odpovedi**

OD DIKTATURY K DIKTATUŘE

OTÁZKY 3. kola část A

autor : Mgr. Miroslav Stulák

Dopíšte do textu chybějící údaje:

- 1) Okrem Jozefa Tisa skončilo na základe rozsudku súdu na popravisku ďalších deväť osôb. Prvým z nich bol ešte v jeseni roku 1945 Ján , veliteľ nitrianskej vojenskej posádky, ktorý sa odmietol pripojiť k povstaniu a zostal verný Slovenskej republike. Druhým popraveným bol v júni 1946 Sigmund Keil, jeden z politických predstaviteľov menšiny. Vykonaním trestu smrti (spôsob) sa v auguste 1946 skončil aj proces s Vojtechom Tukom, slovenským predsedom vlády v rokoch 1939 - V lete toho istého roka popravili aj „židovského kráľa“ Antona , vysokého úradníka ministerstva (rezort), zodpovedného za uskutočňovanie protižidovskej politiky v praxi.
- (literatura: kol. autorů, Dejiny Slovenska od úsvitu po súčasnosť, Perfekt 2015, str. 421)
- 2) Současně byl ustaven tzv. ústřední akční výbor fronty v čele s komunistou Antonínem , ve kterém zasedli ve funkcích místopředsů také prokomunističtí představitelé z ostatních stran delegovaní tzv. akčními výbory těchto stran. Zdeněk za sociální demokraty,

Alois za národní socialisty a Josef za lidovce.

(literatura: František Emmert, Průvodce českými dějinami 20. století, nakladatelství Clio, str. 216)

- 3) Po dvanáctileté přestávce byly v (město) zahájeny XVI. olympijské hry, na nichž naši sportovci získali 6 zlatých, 2 stříbrné a 3 bronzové medaile.

O zlaté medaile se postarali Emil v běhu na 10 000 metrů,

Július v boxu, kanoisté František a Josef

v jednotlivcích, dvojice Jan Brzák-..... s Bohumilem

a konečně družstvo žen ve sportovní

(literatura: kol., Kronika českých zemí 1939-1967, Fortuna, str. 748)

OTÁZKY 3. kola část B

Přiřadte k osobnostem jejich data úmrtí:

rok: 1945, 1946, 1947, 5/1948, 9/1948

Emil Hácha	Vojtech Tuka	Edvard Beneš	Augustin Schramm	Jozef Tiso

OTÁZKY 3. kola část C

Spojte jednotlivé pojmy tak, aby spolu jednoznačně logicky souvisely. Přiřazené pojmy lze použít jen jednou.

1) gen. Sergej Vojcechovský	A) Vladimír Zábrodský
2) krčmáňská aféra	B) Alexej Čepička
3) Matěj Buckna	C) Jozef Tiso
4) Prokop Drtina	D) ŠK Slovan Bratislava
5) Jozef Lettrich	E) Lex Schwarzenberg
6) JUDr. Anton Rašla	F) Vlčie diery
7) Blažej Vilím	G) gulag
8) Karol Krška	H) pokus o sebevraždu (28.2. 1948)
9) zeť Klementa Gottwalda	I) Slovenská národní rada
10) Ladislav Kubala	J) krajský sekretariát KSČ v Olomouci

- 2 +
- 3 +
- 4 +
- 5 +
- 6 +
- 7 +
- 8 +
- 9 +
- 10 +

OTÁZKY 3. kola část D

Napište alespoň příjmení osobnosti na obrázcích

- 1)
- 2)
- 3)

4)

5)

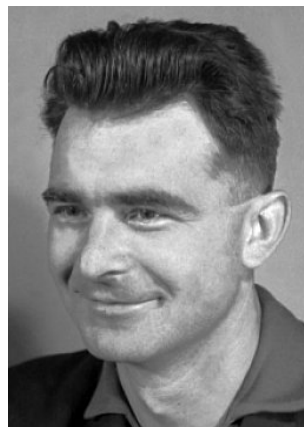
6)

7)

8)

9)

10)

11)

12)

13)

14)

15)

16)

17)

18)

OTÁZKY 3. kola část E

Přiřaďte roky k událostem: rok: 1945, 1946, 1947, 1948

<p>Skončila činnost UNRRA na našem území - hospodářská pomoc válkou postiženým členskými zeměmi OSN</p>	<p>KSČ a KSS se zlúčili do jedné strany. Na čele KSČ byl ÚV KSČ, předsedou byl Klement Gottwald</p>	<p>Dekretem prezidenta republiky Ed. Beneše byla zavedena nová československá koruna</p>	<p>Z prostoru Štěchovic u Prahy odvezla skupina 13 amerických vojáků a důstojníků do Německa 32 beden se spisy bývalého státního ministerstva v Praze z doby nacistické okupace.</p>

OTÁZKY 3. kola část F

Vysvětlete pojmy:

LM :

Eliška Misáková :

Davisův pohár :

Chromenko :

OTÁZKY 3. kola část G

K dobovým dílům napište alespoň **příjmení** autora:

1) **Jobova noc** (básnická sbírka)

2) **La Saletta** (básnická sbírka)

3) **Babylon** (historický román)

4) **Smrt' chodí po horách** (román)

poznámka: správná odpověď = 1 bod (maximální počet bodů 3. kola = 65)

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 3. kola

část

A

1) Národního + Šmigovský + nemeckej + obesením + 1944 + Vaška + vnútra

2) Národní + Zápotockým + Fierlinger + Neuman + Plojhar

3) Londýně + Zátopek + Torma + Čapek + Holeček + Felix + Kudrnou + gymnastice

část B

Emil Hácha	Vojtech Tuka	Edvard Beneš	Augustin Schramm	Jozef Tiso
1945	1946	9/1948	5/1948	1947

část C

1 + G, 2 + J, 3 + A, 4 + H, 5 + I, 6 + C, 7 + E, 8 + F, 9 + B, 10 + D

část D

1) Viliam Široký	2) kardinál Josef Beran	3) Václav Nosek
4) Vladimír Clementis	5) Bohuslav Ečer	6) Jiří Voskovec
7) Ladislav Troják	8) Svatopluk Beneš	9) Josef Holeček
10) Antonín Zápotocký	11) Prokop Drtina	12) Peter Jilemnický
13) Zdeněk Nejedlý	14) Zdeněk Fierlinger	15) biskup Michal Buzalka
16) Dana Medřická	17) Bedřich Reicin	18) Paľo Bielik

část E

Skončila činnost UNRRA na našem území - hospodářská pomoc válkou postiženým členským zemím OSN	KSČ a KSS sa zlúčili do jednej strany. Na čele KSČ bol ÚV KSČ, predsedom bol Klement Gottwald	Dekretem prezidenta republiky Ed. Beneše byla zavedena nová československá koruna	Z prostoru Štěchovic u Prahy odvezla skupina 13 amerických vojáků a důstojníků do Německa 32 beden se spisy bývalého státního ministerstva v Praze z doby nacistické okupace.
1947	1948	1945	1946

část F

- LM : Lidové milice
Eliška Misáková : **gymnastka**, která zemřela v průběhu **OH v Londýně** r. 1948
Davisův pohár : Mezinárodní **tenisová soutěž**
Chromenko : název jednoho z **banderovských** oddílů

část G

- Jobova noc (sbírka) : František **Hrubín** La Saletta (sbírka) : Jan **Zahradníček**
Babylon (román) : Margita **Figuli** Smrt' chodí po horách : Vladimír **Mináč**

OD DIKTATURY K DIKTATUŘE

OTÁZKY 4. kola

autor : Mgr. Miroslav Stulák

ukázka č. 1: přednes : Dominik Hašek (olympijský vítěz)

*nacházím se v prostorách Masarykovy knihovny Pražského hradu, kde 25. února 1948 v dopoledních hodinách přijal prezident Edvard Beneš tři představitele Komunistické strany Československa, kteří k Benešovi přišli s požadavkem na přijetí demise odstoupivších ministrů a s návrhem na rekonstrukci vlády. **Vaším úkolem bude napsat jejich jména, příjmení a jaké vládní funkce dva z nich tehdy zastávali.***

..... + +
..... +

ukázka č. 2: *přednes : Anton Tkáč (olympijský vítěz)*

*Budova Reduty za mojím chrbtom, dnešné sídlo Slovenskej filharmónie, patrí k najvýznamnejším historickým a reprezentačným stavbám Bratislavy. Začiatkom augusta 1946, teda v predvečer druhého výročia SNP, sa tu uskutočnil zjazd vplyvnej slovenskej spoločenskej organizácie. Najprv valné zhromaždenie v počte 200-300 účastníkov a následný niekoľkotisícový pochod členov vyústili do masových protizidovských akcií, ktoré účastníci zjazdu postupne rozšírili po celom Slovensku. **Ako sa volala organizácia zasadajúca v Redute?***

..... + +
..... +

ukázka č. 3: *přednes : Martin Ručinský (olympijský vítěz)*

*nacházím se právě v místnosti, kde strávil poslední chvílky svého života Jan Masaryk. Vaším úkolem bude během následujících 30 vteřin písemně odpovědět, **jakou ministerskou funkci tehdy zastával, jak se nazývá budova, kde se jeho úřad nacházel, a ve kterém měsíci roku 1948 k oné tragické události došlo.***

..... + +
..... +

ukázka č. 4: *přednes : Miloš Mečíř (olympijský vítěz)*

*Stojíme na mieste, kde sa za mnou nachádzal bratislavský futbalový štadión známy pod názvom Tehelné pole. V súčasnosti sa tu čoskoro začne výstavba národného futbalového štadióna. Hneď po voľbách, dňa 30. mája 1946, sa tu hrala odvetá zápasu medzi výberom Slovenska a výberom Čiech a Moravy. V priebehu nasledujúcich 30 sekúnd napíšte **kto zápas na Tehelnom poli vyhral a k akým incidentom došlo v jeho priebehu a po jeho skončení.***

..... +
..... +

ukázka č. 5: *přednes : Jiří Šlégr (olympijský vítěz)*

*Stojím v prostorách kaple Arcibiskupského paláce, kde do doby, než začala jeho internace mimo Prahu, sloužil mše a věnoval se modlitbám duchovní a teolog, v pořadí 33. arcibiskup pražský a primas český. **Vaším úkolem bude napsat jeho jméno, příjmení a ve kterém roce jej papež Pius XII. jmenoval do funkce.***

..... +
..... +

ukázka č. 6: *přednes : Pavol a Peter Hochshornerovi (olympijskí vítězové)*

Nachádzame sa pred budovou Justičného paláca v Bratislave. Na jeho nádvorí sa konali popravy hlavných pred Národným súdom na smrť odsúdených nemeckých i slovenských politických a vojenských predstaviteľov z obdobia druhej svetovej vojny, vojnových zločincov a kolaborantov. Ktorí dvaja najvyšší slovenskí predstavitelia tu boli popravení?

*Popravili tu aj bývalého nemeckého vyslanca v Bratislave a tiež generála a veliteľa nemeckých okupačných vojsk. Uvedte priezvisko aspoň jedného z nich. **Spolu teda napíšete tri priezviská: dvoch slovenských a aspoň jedného nemeckého predstaviteľa popraveného v areáli objektu za mnou.***

..... +

ukázka č. 7:

Po nasledujúcej ukážke z projevu významného poválečného slovenského politika napíšete: jeho jméno a příjmení, kterého vrcholného orgánu vládní moci byl v době projevu členem a ve kterém roce se událost odehrála.

Vážení priatelia, súdruhovia a súdružky, celý posledný rok hovorili sme pracujúcim ľuďom na Slovensku, našim robotníkom v závodoch, našim železničiarom, našim elektrikárom, našim mužom aj ženám jednu vec, vedenie štátu je v pevných rukách, línia, ktorú náš štát nastúpil je v prospech pracujúceho obyvateľstva, preto pracujte, pracujte rýchlejšie, pracujte viacej, pre seba robíme. Vážení priatelia, keď čítate noviny tejto strany, keď čítate ústredný orgán vládnej strany, takzvanej demokratickej, není možné (hluk). Nemôže sa nikto zbaviť dojmu, že ho píšu a vedú tí istí ľudia, ktorí takým istým spôsobom písali do Gardistu a Slováka, (hluk) Po týchto voľbách, ktoré dali v celoštátnom merítku absolútnu väčšinu socialistickému bloku komunistickej a sociálne demokratickej strane (potlesk), má pracujúci človek, má pracujúci človek u nás v tejto socialistickej väčšine garanciu, že pôjdu pomery u nás kludným spôsobom ďalej, že budeme stavať, pracovať práve pre týchto ľudí. A toto reakčné elementy na Slovensku vidia a pokúšajú sa dneska vrátiť pomery nazad.

..... +

ukázka č. 8:

Po nasledujúcej ukážke určete kdo píseň nazpíval (stačí příjmení) a jak se jmenuje orchestr, který zpěvák doprovázel

KAPRÁL A EVROPA

Bývaly časy, kdy Evropa jen tančila a zpívala si, pak přišli časy, kdy jí šedivěly vlasy a řekla si hrome, to mládí mi ňák uteklo. Tak pro ty vlasy Evropa honem do Mnichova zajela si. Jak si to hasí do salónu krásy, namluvila si kaprála, asi se tam sama bála, tóó jí vypeklo. Ne snad, že by se jí ten jeho knírek líbil, ale von jí ten kaprál toho tolik slíbil, že chudák Evropa se namlsá při sladkém zpěvu Goebbelsa a oslněna éringem jenž podaný byl Göringem se vzdala. A vzdala se ještě, než si kaprála vzala. Při prvním polibku se jí však kaprál hnusí, když tu katérský vousky a ty voči husí. Denně poslouchat musí znova zase jeho názory o rase, do všeho se jí teď plete, všechno vyžral ze šupleť v kase a z chlívka jí ukrad to vykrmený prase. V zoufalé křéééči Evropa bréčííí, kaprál jí s nóóóžem na prsou klečí. Eště dřív než se kaprál nad Evropu sklóní, už je tu strejček z Ameriky jak na koni, bratranec Munzel letí z Anglie a strejček Pepa z Asie, a jak do jedovatý zmije každej z nich teď do kaprála bije. Tohleto ani šikl grüber nepřežije. A vdova Evropa se eště štěstí dóóóžíííjééé.

..... +

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI 4. kola

ukázka č. 1: přednes : Dominik Hašek (olympijský vítěz)

**Klement Gottwald + Antonín Zápotocký + Václav Nosek
+ předseda vlády + ministr vnitra**

ukázka č. 2: přednes : Anton Tkáč (olympijský vítěz)

Zväz slovenských partizánov

ukázka č. 3: *přednes : Martin Ručinský (olympijský vítěz)*

ministr zahraničí + Černínský palác + březen (= marec)

ukázka č. 4: *přednes : Miloš Mečíř (olympijský vítěz)*

**Výber Čiech a Moravy
protičeské výtržnosti (=inzultácia rozhodcov, hráčov výberu Čiech a Moravy)**

ukázka č. 5: *přednes : Jiří Šlégr (olympijský vítěz)*

Josef Beran + 1946

ukázka č. 6: *přednes : Pavol a Peter Hochshomerovi (olympijskí vítězové)*

Vojtech Tuka + Jozef Tiso + Hanns Ludin (Herman Höfle)

ukázka č. 7:

Gustáv Husák + Sbor pověřenců (Zbor povereníkov) + 1946

ukázka č. 8:

Jan Werich + orchestr Karla Vlacha